

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Український державний університет науки і технологій
Національний університет біоресурсів та природокористування України
Львівський національний університет імені Івана Франка

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

V ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю

«СТВОРЕННЯ, ОХОРОНА, ЗАХИСТ І КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Присвячено Міжнародному дню інтелектуальної власності

м. Київ, 26 квітня 2022 р.

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2022

C77 Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, (26.04.2022, м. Київ) : ел.збірник / Упоряд.: В.С. Парненко – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 379 с.

Присвячено Міжнародному дню інтелектуальної власності

Опубліковано тези доповідей, у яких розглянуто актуальні питання створення, охорони, захисту та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Рекомендується науковцям, державним службовцям, підприємцям, юристам, викладачам, студентам та аспірантам, а також усім, хто цікавиться реальними та потенційними тенденціями і проблемами створення, охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності у сучасних умовах.

У конференції взяли участь провідні експерти та вчені наукових установ і навчальних закладів, представники зацікавлених державних органів і громадських організацій.

Матеріали подано в авторській редакції.

Оргкомітет конференції не несе відповідальність за зміст тез, а публікація матеріалів в цьому збірнику не означає, що оргкомітет підтримує чи не підтримує думку авторів.

Збірник тез розміщений за посиланням <https://km.kpi.ua/nauka/tezy-dopovidej/tezi-2022/>

Оформлення обкладинки В. С. Парненко (v.parnenko@kpi.ua)

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету Менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Протокол № 10 від 30.05.2022 р.)

© Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2022

© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України, 2022

©Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022

©Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2022

©Український державний університет науки і технологій, 2022

©Національний університет біоресурсів та природокористування України, 2022

©Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022

© Колектив авторів, 2022

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ! ВІТАЄМО ВАС!

Висловлюємо Вам подяку за участь у V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності», присвяченої Міжнародному дню інтелектуальної власності.

Вже третій рік поспіль ми не можемо зустрітися очно. Спочатку ковід, тепер війна, але, незважаючи на це, Ви підтримали цю конференцію. Наша географія розширилась, а ще до нас долучились, як учасники з зон активних бойових дій так і закордонні учасники.

Будемо вдячні за зауваження - вони допоможуть нам вдосконалитись.

Наш лозунг: Інтелектуальна власність - шлях до безпеки та благополуччя!

Тримаємо стрій! Чекаємо на Вас у наступному році!

З ПОВАГОЮ ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ:

Пасічник В. А.	Голова програмного комітету, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського
Дорошенко О. Ф.	Член програмного комітету, к.ю.н., судовий експерт, директор НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
Кравченко М. О.	Член програмного комітету, д.е.н., професор, декан факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. Ігоря Сікорського
Гришко І. А.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, в. о. директора механіко-машинобудівного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського
Цимбаленко Я. Ю.	Член програмного комітету, к.д.у., доцент, декан факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського
Юрчишин О. Я.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, директор Департаменту інновацій та трансферу технологій КПІ ім. Ігоря Сікорського
Войтко С. В.	Член програмного комітету, д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського
Маріц Д. О.	Член програмного комітету, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри інтелектуальної власності та приватного права КПІ ім. Ігоря Сікорського
Білоусова Н. О.	Член програмного комітету, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного та трудового права КНЕУ ім. Вадима Гетьмана
Дорожко Г.К.	Член програмного комітету, к.т.н., заступник директора НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
Кодинець А.О.	Член програмного комітету, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Орлюк О. П.	Член програмного комітету, д.ю.н., професор, в. о. директора ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної академії правових наук України
Петренко В. О.	Член програмного комітету, доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного університету науки і технологій
Піддубний О. Ю.	Член програмного комітету, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів та природокористування України
Ромашко А. С.	Член програмного комітету, к.т.н., доцент, доцент кафедри конструювання машин НН ММІ, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Яворська О. С.	Член програмного комітету, д.ю.н., професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права Львівського національного університету імені Івана Франка

ЗМІСТ

Секція 1. Патентна справа в Україні.....	9
Андрощук Г. О. Аналіз світової винахідницької та патентної активності 2021 року (глобальний патентний ландшафт).....	10
Войтко С. В. Юрчишин О. Я. Створення й охорона об'єктів права інтелектуальної власності в форс-мажорних умовах.....	20
Гутник А. З., Сомов Д. О., Кузнєцов Ю. М. Використання генетико-морфологічного підходу при створенні об'єктів права інтелектуальної власності.....	23
Капіца Ю.М. Реформа державного управління у сфері інтелектуальної власності та інновацій в умовах зовнішніх загроз.....	27
Кузнєцов Ю. М. Пропозиції щодо підвищення винахідницької діяльності в Україні.....	32
Секція 2. Охорона та експертиза об'єктів інтелектуальної власності.....	35
Андрощук Г. О., Работягова Л. І. Винаходи, створені з використанням штучного інтелекту: законодавче регулювання.....	36
Аралова Н. І. Інформаційні методи підтримки для дослідження вартості об'єктів інтелектуальної власності.....	45
Білоусова Н.О. Питання чинності прав інтелектуальної власності, які підлягають реєстрації.....	49
Верес Шомоши Марианн, Косенко А. П., Перерва П. Г. Зачем защищать интеллектуальную собственность?.....	55
Дмитренко В.В. Про регулювання відносин щодо співіснування торговельних марок.....	62
Когут Н. Д. Правові підходи щодо визначення плагіату у різних видах творів....	68
Мінченко Н. В. Деякі аспекти експертизи торговельних марок, які є назвами лікарських засобів.....	72
Паш Я. В., Білоусова Н.О. Особливості правового статусу торговельних марок із репутацією...78	
Ромашко А.С., Горська К.О., Поладько О.М., Крикун Н.П.	

Телетов О. С., Телетов Д. О.	
Інтелектуальна власність як чинник розвитку об'єднаних територіальних громад.....	338
Цибульов П. М., Хмарський А. Л.	
Щодо удосконалення інноваційної діяльності в технічному університеті дослідницького типу.....	343
Шахбазян К. С.	
Врегулювання у договорах Рамкових програм ЄС з наукових досліджень та інновацій (РП «Горизонт Європа») питання збереження результатів наукових досліджень у конфіденційності....	349
Секція 5. Недобросовісна конкуренція у сфері інтелектуальної власності.....	354
Бессонова С.І.	
Правові аспекти недобросовісної конкуренції інтелектуальної власності.....	355
Волинець І. П.	
Захист від недобросовісної реклами на ринку лікарських засобів.....	358
Кобелева Т. А., Перерва П. Г.	
Исследование направлений недобросовестной конкуренции в сфере интеллектуальной собственности.....	364
Позняк К.О., Данильченко М.А., Лебенштейн Є.О.	
Нормативно-правове регулювання електронної комерції в Україні.....	371
Корогод Н.П., Новородовська Т.С.	
До питання вивчення та впровадження передового зарубіжного досвіду трансферу технологій.....	374

- 4.06.2021, [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://ain.ua/ru/2021/07/04/bolshoe-issledovanie-rynka-e-commerce-v-ukraine/>
3. Как изменился e-commerce за карантинный 2020 год и топ-15 e-commerce-площадок по посещаемости, Александра Самойленко, опубл. 29.04.2021, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ain.ua/ru/2021/04/29/e-commerce-2020-v-pandemiu/>
4. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015, № 675-VIII. Дата оновлення 01.08.2021.
5. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 14.07.2021 № № 1-р/2021
6. ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ, ОХОРОНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДОТРИМАННЯ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ – А. Ромашко, О.Юрчишин, Н. Гаврушкевич, К.Позняк - Матеріали круглого столу "Захист прав людини в умовах суспільних трансформацій" (2021 р. м. Київ) / Укладачі: Д.О. Маріц, В. Ю. Пряміцин. – 105 с.
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991, № 1023-XII. Дата оновлення 01.08.2021
8. ДП «УкрНДНЦ»/ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО РОЗРОБЛЕННЯ ПЕРШОЇ РЕДАКЦІЇ ПРОЕКТУ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ «Настанови з електронної комерції» від 10.09.2021 Режим доступу:
<http://uas.org.ua/ua/messages/povidomlennya-pro-rozroblennya-pershoyi-redaktsiyi-proektu-natsionalnogo-standartu-922/>
9. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23.12.93 № 3793-XII, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

Корогод Н.П.,
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро,
завідувачка кафедри Інтелектуальної власності
та управління проектами, к.пед.н., професор;
Новородовська, Т.С.,
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро,
доцент Інтелектуальної власності
та управління проектами, к.біол.н., доцент

ДО ПИТАННЯ ВИВЧЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

В Україні майже єдиним джерелом фінансування наукових досліджень є державне, і особливим чином це стосується закладів вищої освіти (ЗВО), створюється велика кількість інноваційних розробок, проектів і технологій, об'єктів права інтелектуальної власності (ІВ). Імплементация таких новостворених передових технологій підприємствами України відіграє ключову

роль як у зростанні конкурентоспроможності підприємств, так і економіки країни в цілому. Водночас, існує проблема трансферу технологій, створених на базі ЗВО, що полягає у відсутності ефективної взаємодії між ЗВО та бізнесом. Тому вироблення політики ЗВО України у сфері ІВ й трансферу технологій, набуття вмінь просувати та комерціалізувати інноваційні розробки від ЗВО до бізнесу, зокрема на основі вивчення, узагальнення й впровадження передового зарубіжного досвіду сприятиме їх затребуваності, допоможе українському бізнесу бути обізнаному щодо їх наявності й звертатися до вітчизняних розробників щодо придбання необхідної технології. Сьогодні зостається фактом, що більшість вітчизняних ЗВО не сфокусовані на комерціалізації результатів своїх наукових досліджень.

Зовсім інший підхід до питань трансферу технологій можна представити на прикладі провідного ЗВО у США в цій сфері - Університету Джорджії, де вироблено і запроваджено Політику ІВ, що, на нашу думку, заслуговує уваги. Взагалі, у результаті співставлення діяльності у сфері трансферу технологій вітчизняних ЗВО і США, визначено основні проблеми, з якими стикаються українські вчені у сфері трансферу технологій та шляхи їх подолання. Зупинимось на окремих цікавих аспектах і наведемо приклад Університету Джорджії - одного із найкращих університетів з налагодженою системою трансферу технологій. Він займає 1 місце в США за кількістю виведених на ринок продуктів (більше 750) за даними AUTM (Association of University Technology Managers), тобто Асоціації менеджерів технологій університетів, яка включає понад 3000 членів, що працюють у понад 800 ЗВО, науково-дослідних центрах, лікарнях, підприємствах та урядових організаціях по всьому світу [1].

На основі результатів наукових досліджень цього університету створено 175 компаній та 1300 нових робочих місць. Щорічний вклад створених компаній в економіку США складає більше 531 мільйонів доларів США (за даними на 2018 рік). Звичайно, ситуація не завжди була такою благополучною. Переломним моментом для створення умов для функціонування трансферу технологій у ЗВО США було прийняття Акту Бея-Доула (Bayh-Dole Act, BDA) у 1980 році.

Цей документ із подальшими змінами та вдосконаленнями містить низку суттєвих положень, зокрема встановлено:

- єдину державну патентну політику;
- ЗВО можуть отримати права на винаходи, здійснені за рахунок державного фінансування;
- ЗВО повинні подавати заявки на патенти на винаходи, на які вони бажають отримати права власності;
- ЗВО можуть розпоряджатися правами на ОІВ (зокрема, передавати на умовах ліцензійних договорів);
- ЗВО мають право утримувати кошти, отримані внаслідок ліцензування;
- після відшкодування витрат залишок прибутку має бути розподілений між винахідником та використаний для освітніх цілей.

Цими положеннями із подальшими удосконаленнями та законодавчими

актами визначено права та обов'язки всіх зацікавлених сторін, створено умови та стимули для уряду, університетів, промисловості та бізнесу для взаємодії, пов'язаної із передачею технологій, і складено посібник для сучасного фахівця з передачі технологій.

На базі цих уніфікованих положень, кожний ЗВО США склав так звану Політику інтелектуальної власності.

У преамбулі цього документу Університету Джорджії, для прикладу, зазначено: «Викладачі, співробітники та студенти Університету (далі - персонал Університету) визнають двома основними завданнями здобуття нових знань та розповсюдження як старих, так і нових знань. Для цих цілей необхідно заохочувати створення творчих та наукових робіт та розробку нових і корисних матеріалів, пристроїв, процесів та інших винаходів, деякі з яких можуть мати потенціал для комерціалізації. Така діяльність сприяє професійному розвитку людей, які беруть участь у роботі, підвищує репутацію Університету, надає додаткові освітні можливості для студентів та сприяє загальному добробуту громадськості в цілому».

Творчі та наукові роботи і винаходи, що мають комерційний потенціал, можуть бути захищені законодавством різних країн, які встановлюють права, що називаються «інтелектуальною власністю» - терміном, який включає патенти, авторські права, комерційну таємницю, торговельні марки, захист сортів рослин та інші права. Така ІВ часто виникає в результаті діяльності персоналу Університету із повним або частковим використанням засобів Університету. Тому стає важливим забезпечення використання такої ІВ для загального блага та прискорення її розвитку та збуту. Права та привілеї, а також мотивація авторів, творців або винахідників, повинні бути збережені для подальшого використання їх можливостей та здібностей в Університеті.

З метою встановлення відповідних прав та обов'язків Університету, його викладачів, студентів та інших працівників у галузі ІВ будь-якого типу в даний час та у подальшому, а також у всіх країнах, регіонах чи інших політичних структурах, Університет створив дану Політику ІВ.

Університет вимагає як умову працевлаштування, щоб всі викладачі та працівники Університету письмово домовились про визнання та дотримання цієї Політики. Студенти та інший персонал, що працюють над науково-дослідними проектами в Університеті, які потребують допомоги або використання засобів Університету, повинні письмово погодитись на визнання та дотримання цієї Політики. У даній Політиці ІВ сформовані викладені терміни ІВ, умови розподілення прав на ОІВ, створені на базі ЗВО, та прибутку від їх використання.

Так, якщо ОІВ створений за підтримкою спонсора (стороннього підприємства, організації, особи тощо), умови розподілення прав на нього повинні бути зазначені в угоді зі спонсором. Якщо такої угоди немає, права на нього за замовчуванням належать ЗВО.

Прибуток від використання ОІВ, отриманий ЗВО в результаті ліцензійної діяльності, за вирахуванням витрат, понесених ЗВО при реєстрації прав та

ліцензуванні ІВ, розподіляється між ЗВО та автором наступним чином:

- перші 10 000 доларів США від накопиченого чистого доходу надходять автору у 100% розмірі;

- якщо прибуток складає понад 10 000 доларів США: 25% прибутку надходять авторові (якщо їх декілька - ця частка розподіляється порівну між усіма авторами); 10% на дослідницьку програму автора; 10% на його відділ (кафедру); 15% на діяльність ЗВО; 40% до Фонду досліджень ЗВО.

Якщо ОІВ створений персоналом ЗВО із використанням засобів та устаткування ЗВО або як службове завдання - правовласником вважається ЗВО. Прибуток від його використання при цьому розподіляється за вищенаведеною схемою.

Якщо ОІВ створений власними зусиллями персоналу ЗВО, не на замовлення та без залучення засобів та устаткування ЗВО, без залучення спонсорської підтримки, правовласником є автор розробки.

Персонал університету повинен негайно розкрити інформацію ЗВО про створення творчих та/або наукових робіт, нових матеріалів, пристроїв, процесів або інших винаходів, які, на їх думку, можуть мати комерційний потенціал. Персонал університету при цьому повинен співпрацювати зі ЗВО та підписувати всі документи, які вважаються необхідними для захисту та комерціалізації ІВ, на які поширюється дана Політика ІВ.

Керівники проєктів досліджень зобов'язані інформувати колег про їхні права та обов'язки за договорами, грантами тощо перед початком досліджень.

Співпраця між персоналом Університету та особами, які не працюють чи не пов'язані з Університетом, включаючи наукових працівників інших університетів чи компаній, може призвести до виникнення ІВ, що є спільною власністю Університету та інших осіб або їх роботодавців. Захист та комерціалізація такої спільної ІВ можуть бути складною процедурою без попередньої домовленості між особами. Відповідно, персонал Університету, що бере участь у спільній діяльності або планує її, попередньо мусить порадитись із ЗВО щодо такої діяльності. ЗВО несе відповідальність за оцінку ІВ, розробленої на базі ЗВО, та за визначення перспектив реєстрації прав та комерціалізації. У разі, якщо ЗВО вирішує не здійснювати управління ІВ, створеною персоналом ЗВО, така ІВ може бути передана її автору для розпорядження нею на свій розсуд.

Отже, перш за все, на зразок американських ЗВО, у кожному ЗВО України повинна бути створена та обов'язкова для виконання Політика ІВ. Одне з провідних місць у цій політиці повинно відводитись трансфер технологій. Наведемо особливості даного процесу.

Як було зазначено вище у Політиці ІВ УД, основна місія ЗВО - здобуття нових знань та розповсюдження як старих, так і нових знань. Передача (трансфер) знань ЗВО може відбуватися шляхом:

- навчання (студенти, аспіранти, докторанти тощо);
- досліджень (в тому числі публікації, спільні дослідження з іншими ЗВО,

науково-дослідними установами тощо);

- ліцензійних договорів стосовно інтелектуальної власності.

Трансфер технологій в широкому розумінні - просування місії ЗВО через передачу (за ліцензійними договорами) майнових прав ЗВО стороннім організаціям, як правило, за визначену оплату. Всесвітня організація інтелектуальної власності визначає трансфер (передачу) технологій як «процес, за допомогою якого між наукою та бізнес-спільнотою встановлюється зв'язок і відкриваються можливості для збуту на ринку товарів, вироблених на основі результатів наукових досліджень» [2].

Отже, стратегія налаштування ЗВО на лад комерціалізації результатів власних досліджень та розробок складна, але як демонструє досвід США - досить реалістична.

Окрім створення Політики ІВ у кожному ЗВО України, як зазначалося вище, де чітко будуть прописані терміни, розподілення прав та прибутку щодо створених на базі ЗВО ОІВ, також необхідно усвідомити, що основними розробниками ОІВ ЗВО є вчені-дослідники, автори досліджень та розробок. Саме в результаті їхньої науково-технічної та творчої діяльності виникають розробки (винаходи) у різних галузях людської діяльності, які можна використовувати будь-яким способом у господарській діяльності. Водночас, основними проблемами, з якими стикаються українські вчені:

- низька оплата праці (у десятки разів менше у порівнянні з такою у колег з європейських країн або США);

- деякі передові проекти неможливо виконувати, тому що навіть максимальна сума державного гранту не покриває необхідні початкові витрати на його здійснення;

- якщо дослідження здійснюється викладачем (професором, доцентом) - він має серед основних обов'язків здійснення викладацької діяльності, наукову, методичну та організаційну роботу.

В рамках цих обов'язків в нього залишається менше часу на науково-дослідницьку діяльність, а додатковий час, залучений на дослідження, не оплачується. У такому разі викладачі мають або працювати за сумісництвом як наукові співробітники, або залучати інші механізми (госпдоговірні теми, гранти тощо). На відміну від України, методична та організаційна робота не регламентована, що дає професору можливість визначати час на дослідження самостійно.

Для порівняння, в американського професора основний обов'язок - науково-дослідна діяльність. Професори, які займаються лише викладацькою діяльністю, отримують нижчу заробітну плату, що мотивує залучатися у дослідницьку діяльність. При цьому американський професор має достатню «академічну свободу». Під «академічною свободою» розуміють «...право вільно обирати напрями і методологію власних наукових пошуків, включно із суперечливими або непопулярними поглядами, порушувати будь-які проблеми, здійснювати широку апробацію здобутих результатів наукових розвідок» [3].

При прийнятті на посаду професори США отримують також початковий капітал, достатній для придбання необхідного обладнання для здійснення досліджень. Проте, вони знаходяться в конкурентному середовищі і одним з найголовніших критеріїв оцінки роботи конкретного професора є кількість коштів, залучених до ЗВО. Це також сприяє здоровій конкуренції та підвищує рівень проєктів досліджень.

Слід зауважити, що зараз ЗВО США змістили вектор фокусування з крупних компаній та корпорацій до стартапів - новостворених компаній, в основі діяльності яких лежить будь-яка інноваційна технологія [4]. Чому саме стартапів? Тому що крупні компанії (як і більшість інвесторів), частіше обирають не ризикувати інвестувати у проєкти ЗВО на ранніх стадіях розробки (саме тоді, коли найбільше потребуються інвестиції), а віддають перевагу вже створеним та випробуваним технологіям.

Таким чином, для позитивних змін в Україні Уряду варто переглянути стратегію розвитку наукових досліджень та збільшити у кілька разів обсяг фінансування, наголошуючи на цінності створених у ЗВО розробок та необхідності їх ефективного просування. Створювати відділи (офіси) трансферу технологій з комплексним і системним управлінням результатами наукових досліджень, від планування і створення ОПІВ до їх комерціалізації та трансферу технологій, розроблених на основі ОПІВ. Також слід активніше впроваджувати в українських ЗВО зарубіжний передовий досвід у сфері ІВ та трансферу технологій.

Список використаних джерел

1. Duecker K. Biobusiness on campus: Commercialization of university-developed biomedical technologies//Food and Drug Law Journal. 52. 1997. P.453–510.
2. Technology transfer in countries in transition: policy and recommendations division for certain countries in Europe and Asia [Text]. -WIPO. – 64 p.
3. https://vue.gov.ua/Академічна_свобода
4. ОГЛЯД НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТІ ТА МОДЕЛЕЙ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ/О.С.Чмир.–К.:УкрІНТЕІ,2016.– 120с